

DELEGATURA
CENTRALNEGO BIURA ANTYKORUPCYJNEGO
W BIAŁYMSTOKU

BI-WPK 360/11/W
Dotyczy sprawy: D/11/11

Białystok 2011-05-18

Egz. Nr 1

Pan

Jerzy Sirak

Burmistrz Miasta Hajnówka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. *o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym* (Dz. U. Nr 104, poz. 708 ze zm.), w dniach 22.02-30.03.2011 r. funkcjonariusze Delegatury Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Białymstoku przeprowadzili, na podstawie upoważnienia Nr BI/6/11, z dnia 21 lutego 2011 r., wystawionego przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, kontrolę przestrzegania przepisów art. 4 pkt 6) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 ze zm.) – dalej zwanej ustawą *antykorupcyjną*, przez Jerzego Aleksiejuka pełniącego funkcję Prezesa Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Hajnówce.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż:

1. Jerzy Aleksiejuk pełniący, od dnia 20.04.1999 r., funkcję Prezesa Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Hajnówce – zwanym dalej PWiK, w okresie 03.01.2005 r.-10.11.2010 r. prowadził działalność gospodarczą na własny rachunek pod firmą „Jerzy Aleksiejuk – Pracownia Projektowa Inżynierii Sanitarnej”, czym naruszył zakaz art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej*.
2. Rada Nadzorcza PWiK, po przeanalizowaniu zaistniałej sytuacji, nie zastosowała się do dyspozycji zawartej w art. 5 ust. 2 ustawy *antykorupcyjnej* w stosunku do Jerzego Aleksiejuka Prezesa PWiK.
3. Burmistrz Miasta Hajnówka, ani wyznaczona przez niego osoba nie przeprowadziła rzetelnej analizy złożonych, przez Jerzego Aleksiejuka Prezesa PWiK, oświadczeń majątkowych.

Ad. 1. Zgodnie z zaświadczeniem o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej nr 3586/2004, z dnia 30.12.2004 r., Jerzy Aleksiejuk rozpoczął działalność gospodarczą 03.01.2005 r. pod firmą „Jerzy Aleksiejuk – Pracownia Projektowa Inżynierii Sanitarnej”, a zakończył ją w dniu 10.11.2010 r. Jerzy Aleksiejuk, przez okres ok. 5 lat i 11 miesięcy, pełniąc funkcję Prezesa PWiK równocześnie prowadził działalność gospodarczą.

Z uwagi na powyższe Jerzy Aleksiejuk, jako pełniący funkcję Prezesa PWiK, naruszył zakaz z art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej*, który stwierdza, iż, m.in. osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną „(...) w okresie zajmowania stanowisk lub pełnienia funkcji (...)” nie może „(...) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek (...)”. Przepis ten wskazuje na „okres zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji”, czyli na czas danej kadencji, podczas której pełnienia przedmiotowy zakaz obowiązuje.

Ad. 2. Rada Nadzorcza PWiK, zgodnie z pismem z dnia 15.02.2011 r. skierowanym do Burmistrza Miasta Hajnówka, analizowała fakt prowadzenia działalności gospodarczej przez Prezesa PWiK na posiedzeniu w dniu 30.12.2010 r. W związku z wyrejestrowaniem działalności przez J. Aleksiejuka w dniu 10.11.2010 r. i upływem jednomiesięcznego terminu na odwołanie, członkowie rady stwierdzili, że nie występują przesłanki do odwołania z funkcji określone w art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej*.

W związku z jednoznacznie brzmiącą treścią art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej* bez znaczenia pozostaje fakt zaprzestania prowadzenia działalności, gdyż zakaz, o którym mowa został już naruszony. Poza tym uwzględnienie takiego stanowiska prowadziłoby do zakwestionowania zasadności określonych przez ustawodawcę konsekwencji w postaci odwołania albo rozwiązania umowy o pracę z osobą naruszającą ww. zakaz wymienionych w art. 5 ust. 2 ustawy *antykorupcyjnej*, a taka interpretacja byłaby sprzeczna z zasadą racjonalnego ustawodawcy, który wyraźnie określił skutek prawny złamania zakazu. Dyspozycja normy prawnej art. 5 ust. 2, wprost określa sankcję za podjęcie niedozwolonych prawem zachowań, nie pozostawiając jej adresatom, ani też organom stosującym prawo możliwości subiektywnej interpretacji przyjętych przez ustawodawcę uregulowań w tym zakresie. Ustawodawca nie przewidział możliwości wyłączenia przedmiotowych sankcji w stosunku do osób, które na skutek „spóźnionej refleksji” wyrejestrowały działalność gospodarczą. Konsekwencją złamania zakazu – nie jest z mocy prawa zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej, jest nią natomiast precyzyjnie określone odwołanie lub rozwiązanie umowy o pracę.

W tego typu przypadkach wypowiadał się wielokrotnie Naczelny Sąd Administracyjny. Cytowane niżej fragmenty wyroków dotyczą radnych jednostek samorządowych, jednak sytuacja jest podobna z tą różnicą, że radni nie mogą prowadzić działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia komunalnego jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskali mandat. Natomiast w przypadku osób zarządzających i członków organu zarządzającego gminną osobą prawną obowiązuje bezwzględny zakaz prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej.

Wyrok z dnia 13.05.2009 r. (II OSK 84/09):

cyt.: „(...), gdyż w grę wchodzi bezwarunkowy przepis art. 190 ust. 1 pkt 2a) Ordynacji wyborczej... przewidujący, iż wygaśnięcie mandatu następuje wskutek naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności. Powyższy przepis koresponduje z art. 190 ust. 2 cyt. ustawy,

obligującym radę gminy do podjęcia uchwały o wygaśnięciu mandatu radnego, niezależnie od tego, czy zainteresowana osoba zrzekła się – przed podjęciem uchwały – pełnienia funkcji związanej z zarządzaniem działalnością gospodarczą” i dalej „Takie podejście do problemu prowadzi wprost do obejścia zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych funkcji lub działalności skoro radny zawsze mógłby powiedzieć, że nie wiedział o tym zakazie i skutkach jego naruszenia”.

Wyrok z dnia 03.06.2009 r. (II OSK 141/09):

cyt.: „(...) zdaniem Sądu, późniejsze oświadczenie skarżącego o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 2 sierpnia 2002 r. było bezprzedmiotowe”. W tej sprawie skarżący powołuje się na nieważność swojego oświadczenia woli o wyrażeniu zgody na wybór go na członka zarządu, złożonego pod wpływem błędu, wynikającego z niewiedzy o skutkach prawnych tego wyboru w kontekście funkcji radnego oraz na okoliczność, że po zorientowaniu się, iż takie zachowanie jest sprzeczne z prawem złożył rezygnację z tej funkcji i został odwołany. Jednak przez pewien okres czasu łączył obie funkcje.

Wyrok z dnia 13.08.2009 r. (II OSK 712/09):

cyt.: „Późniejsze zaś zaprzestanie (...) zakazanej działalności nie prowadzi natomiast do restytucji stanu poprzedniego, przepisy nie przewidują bowiem instytucji przywrócenia, czy też odrodzenia mandatu, który wygasł „ex lege”. Wygaśnięcie mandatu, co do zasady następuje bowiem z mocy prawa, z dniem wystąpienia przesłanek do jego wygaśnięcia. Konieczne jest jedynie urzędowe potwierdzenie skutku prawnego, (...)”.

Sankcją za złamanie zakazu wynikającego z art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej*, tj. łączenia stanowiska prezesa spółki komunalnej, jako osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną, z prowadzeniem działalności gospodarczej na własny rachunek, jest, zgodnie z jej art. 5 ust. 2, odwołanie albo rozwiązanie umowy o pracę z osobą naruszającą ww. zakaz, przez właściwy organ, w tym przypadku przez Radę Nadzorczą PWiK, zgodnie z art. 10a ust. 6 ustawy dnia 20 grudnia 1996 r. *o gospodarce komunalnej* (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43 ze zm.), najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę. W niniejszej sprawie Rada Nadzorczą PWiK zobowiązana była rozwiązać umowę o pracę z J. Aleksiejukiem najpóźniej dnia 30.01.2011 r. czego nie zrobiła wbrew nakazowi wynikającemu z art. 5 ust. 2.

Ad. 3. Zgodnie z art. 24h, ust. 6 zdanie pierwsze ustawy *o samorządzie gminnym*, cyt.: „Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonują osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe”. Osobą uprawnioną do analizy złożonych oświadczeń majątkowych przez J. Aleksiejuka, według art. 24h ust. 3 pkt 3 cytowanej wyżej ustawy, był urzędujący wówczas Burmistrz Hajnówki Anatol Ochryciuk. Analizą oświadczeń majątkowych składanych przez osoby nie będące radnymi zajmuje się w Urzędzie Miasta Hajnówka Teresa Pełka Kierownik Referatu Społeczno – Administracyjnego, na podstawie ustnego polecenia burmistrza.

Analiza złożonych przez Jerzego Aleksiejuka oświadczeń majątkowych z okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, potwierdziła umieszczenie informacji o prowadzeniu działalności gospodarczej w oświadczeniu majątkowym wraz z uzyskanym z tego tytułu dochodem. Jak wynika z ustaleń dokonanych w toku postępowania kontrolnego, a szczegółowo opisanych w protokole kontroli, A. Ochryciuk nie dokonał analizy

przedmiotowych oświadczeń w ogóle, a T. Pełka dokonała analizy tylko pod względem formalnym, tzn. terminowości i wymogu wypełnienia wszystkich wskazanych miejsc na druku, bez zapoznania się z treścią oświadczenia. Osoby zobowiązane i faktycznie przeprowadzające analizę winny dokonać jej w sposób rzetelny i znać podstawowe przepisy ustawy o *samorządzie gminnym* oraz ustawy *antykorupcyjnej* w tym zakresie. Brak wyciągnięcia wniosków z analizy oświadczeń majątkowych doprowadziło do powstania sytuacji, w której J. Aleksiejuk równolegle pełnił funkcję Prezesa PWiK i prowadził działalność gospodarczą, wbrew zapisom art. 4 pkt 6) ustawy *antykorupcyjnej*. Burmistrz Miasta Hajnówka – jako osoba odpowiedzialna za analizę oświadczeń majątkowych, przyjmując je od kontrolowanego, nabywał wiedzę o łamaniu przepisów prawa. Nie wyciągając odpowiednich konsekwencji świadomie tolerował ich nie przestrzeganie.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Centralne Biuro Antykorupcyjne, wnosi o podjęcie działań mających na celu:

1. Zgodnie z § 19 pkt 1 lit. c) Aktu Założycielskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Hajnówce zwrócić uwagę Radzie Nadzorczej PWiK na nie wykonanie obowiązku, narzuconego przez art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 ze zm.).
2. Wyzekwowanie od Rady Nadzorczej PWiK, na prawach jedyne go współnika, jakim jest Gmina Miejska Hajnówka, reprezentowana na Zgromadzeniu Wspólników w osobie Burmistrza Hajnówki, bezwzględnego przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa w tym ustawy *antykorupcyjnej*.
3. Wyznaczenie i przeszkolenie konkretnych osób w kwestii dokonywania dokładnej, merytorycznej analizy składanych oświadczeń majątkowych pod względem zgodności treści i informacji zawartych w oświadczeniach z przepisami ustawy o *samorządzie gminnym* oraz ustawy *antykorupcyjnej* oraz wpisanie wykonywania powyższych czynności do zakresu obowiązków wyznaczonych osób.

Na podstawie art. 46 ust. 5 ustawy o *Centralnym Biurze Antykorupcyjnym*, proszę o poinformowanie o sposobie i zakresie wykorzystania informacji zawartych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Załącznik:

Kopia wystąpienia pokontrolnego skierowanego do Stefana Siemieniuka Przewodniczącego Rady Nadzorczej PWiK.

Wykonano w 2 egz.:
Egz. Nr 1 – Adresat,
Egz. Nr 2 – a/a.
Sporz./wyk. K.S.

Dyrektor Delegatury
Centralnego Biura Antykorupcyjnego
w Białymstoku
Jacek Walczak